

STANISŁAW WDOWIARZ
(1911–1987)

14 stycznia 1987 r. nagła śmierć przerwała życie profesora dr. Stanisława Wdowiarza, nestora polskiej geologii naftowej, Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Geologicznego, napawając smutkiem i serdecznym żalem wszystkich, którym było dane zetknąć się z Nim kiedykolwiek, a zwłaszcza geologów i geofizyków, wiertników i górników naftowych. Niespodziewana śmierć Profesora stała się wielką stratą dla Polskiego Towarzystwa Geologicznego, polskiej geologii i górnictwa, uzmysłowiła nam, jak wyjątkową i wybitną był On osobowością. Trudno jest ująć Jego bogate, trudne i pracowite życie w słowa wspomnienia, by nie raziły płaską sloganowością. Był to bowiem Człowiek ogromnej wiedzy, nadzwyczajnej prawości, o wyjątkowej kulturze osobistej i nienagannych manierach. Kontynuator najlepszych tradycji lwowskiej szkoły polskiej geologii naftowej, znakomity znawca i wnikliwy badacz Karpat i zapadliska przedkarpackiego, nauczyciel i wychowawca wielu pokoleń geologów i górników naftowych, zawsze znajdował się w głównym nurcie poszukiwań złóż ropy naftowej i gazu ziemnego radując się z sukcesów i dodając otuchy w chwilach trudnych.

Stanisław Wdowiarz urodził się 23 lipca 1911 roku w Rogach w Ziemi Krośnieńskiej jako syn Józefa i Marii z Borków. Ojciec, oprócz tego że miał rolę, pracował w Przemyśle Naftowym jako wiertacz. Szkołę Powszechną Stanisław Wdowiarz ukończył w 1921 roku w Rogach i w tymże roku rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Krośnie na kierunku humanistycznym. Ukończył ją w 1929 roku uzyskując świadectwo dojrzałości. Idąc w ślady swojego starszego brata Jana, w październiku 1929 roku podjął studia na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, wybierając jako główny kierunek geologię, a dodatkowy geomorfologię. Pierwszą samodzielną pracę kartograficzną wykonał w Karpatach na północ od Dynowa po trzecim roku studiów. W końcowej fazie studiów i tuż po nich wykonał zdjęcie geologiczne obszaru o powierzchni 200 km², położonego na południowy wschód od Rzeszowa. W toku piątego roku studiów uzyskał stypendium rządu rumuńskiego w Rumuńskim Instytucie Geologicznym oraz w Uniwersytecie Bukareszteńskim. W czasie stażu naukowego, trwającego od stycznia do października 1934 roku, przeprowadził studia geologiczne Karpat Wschodnich pod kierunkiem profesorów Gheorghe Macovei oraz Sava Atanasiu. Nawiązał wówczas przyjacielskie i naukowe kontakty z wieloma geologami rumuńskimi; między innymi byli to: A. Cadarcea, Gh. Murgeanu, M. Filipescu. W październiku 1934 roku, jako wybitnie zdolny i zamiłowany do pracy naukowej, został powołany na stanowisko zastępcy asystenta (demonstratora) w Katedrze Geologii UJK, pozostając na nim do ukończenia studiów. Studia pod kierunkiem prof. W. Rogali ukończył w maju 1936 roku uzyskując za pracę na temat budowy geologicznej Karpat Środkowych dyplom magistra geologii i paleontologii. Jego zamiar kontynuowania pracy naukowo-dydaktycznej w UJK okazał się wówczas niemożliwy, dlatego od 1 czerwca 1936 roku rozpoczął pracę na stanowisku geologa w Towarzystwie Naftowym „Galicja” początkowo (do końca 1938 roku) w Stanisławowie, a następnie do zakończenia kampanii wojennej 1939 roku we Lwowie. W towarzystwie Naftowym „Galicja” poza obsługą geologiczną wierceń w różnych obszarach Karpat zajmował się wskazywaniem za pomocą szczegółowych zdjęć geologicznych obszarów do poszukiwania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W maju 1938 roku przedstawił na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UJK we Lwowie pracę pt. „Budowa geologiczna Karpat brzeżnych na południowy wschód od Rzeszowa” uzyskując tytuł doktora geologii i petrografii. Wyżej wymieniona praca została wydrukowana w 1939 roku, lecz nakład tekstu został zniszczony w czasie wojny. W roku 1949 praca ta została wznowiona. W tym czasie wykonał również zdjęcie geologiczne brzeżnej części Karpat w strefie tzw. „kulminacji samborskiej” na obszarze 270 km² w okolicach starego Sambora. Wyniki tych badań zostały przedstawione w 1939 roku na posiedzeniu Polskiego Towarzystwa Geologicznego we Lwowie. Skartował też dwa fragmenty Karpat w okolicach Krynicy i Grybowa.

Wybuch II wojny światowej na krótko przerwał Jego pracę, lecz już od

listopada 1939 roku został zatrudniony jako starszy geolog trustu „Ukrnieftiedobycza” w Borysławiu, pracując tam do czerwca 1941 roku. Jako geolog radzieckiego przemysłu naftowego prowadził przede wszystkim ogólny nadzór nad wierceniami wykonywanymi przez trust. Równocześnie na zamówienie Instytutu Geologicznego w Borysławiu wykonał monograficzne opracowania pól naftowych Strzelbica i Tyrawa Solna. Po zajęciu Borysławia przez armię niemiecką został zatrudniony w firmie „Karpathen Öl” A.G. początkowo w Oddziale Geologicznym w Borysławiu, a następnie od października 1941 roku w Wańkowej, gdzie prowadził obsługę geologiczną wierceń wykonywanych przez tę firmę w rejonie Leska i Ustrzyk Dolnych. W firmie tej pracował do lipca 1944 roku wykonując obok swoich podstawowych zadań zdjęcie geologiczne południowej części centralnej depresji Karpat między dolinami Sanu i Hoczewki na powierzchni 120 km², wprowadzając szczegółowe rozpozniomowanie litofacjalne warstw krośnieńskich. W 1943 roku wstąpił w szeregi Armii Krajowej przyjmując pseudonim „Śmigło”. Sierpniowa ofensywa wyzwoleńcza 1944 roku zastała Go w Wańkowej, gdzie od pierwszych dni po przejściu frontu rozpoczął pracę organizacyjną nad rekonstrukcją archiwum geologicznego przemysłu naftowego zniszczonego przez okupanta i działania wojenne. Do przełomu lat 1944/45 pozostawał w Wańkowej w odradzającym się kopalnictwie naftowym na stanowisku kierownika działu, a następnie został przeniesiony do Sanoka, gdzie na stanowisku kierownika oddziału Kopalnictwa Naftowego w Sanoku rozpoczął szczegółowe badania terenowe mające na celu rozpoznanie i poszukiwanie złóż ropy i gazu, a także prowadził obsługę geologiczną wykonywanych wierceń. Szczególny wysiłek skierował wówczas na opracowywanie geologicznych projektów wierceń. Do chwili odejścia z Kopalnictwa Naftowego w Sanoku, tj. do końca czerwca 1951 roku, wykonał około 130 projektów lokalizując wiercenia głównie w rejonie Grabownicy, Tarnawy-Wielopola, Strachociny, a także innych obszarów. Z tego okresu pochodzi szczegółowe zdjęcie kartograficzne tzw. fałdu Grabownicy o powierzchni 50 km² wyjaśniające przede wszystkim stratygrafię i rozwój facjalny kredy oraz warunki strukturalne, z którymi związane są złoża ropy w tej strefie. Zagadnienia te znalazły swój wyraz w monograficznym opracowaniu „Geologia fałdu Grabownicy” opublikowanym w 1953 roku, za które otrzymał indywidualną nagrodę państwową III stopnia.

Podjęcie się w tych latach pracy na kierowniczym stanowisku w terenie pogranicznym, gdzie trwały jeszcze walki, wymagało szczególnej odwagi i determinacji. Doświadczył tego Stanisław Wdowiarz, gdy był więziony przez kilka miesięcy i oskarżony o współpracę z bandami zagarniającymi benzynę i inne mienie z kopalń, za które odpowiadał. Po zbadaniu zarzutów został uniewinniony i odznaczony.

Decyzją Ministra Górnictwa z dnia 7 lipca 1951 roku został powołany na stanowisko naczelnego geologa w Centralnym Zarządzie Przemysłu Naftowego w Krakowie, które sprawował do listopada 1954 roku. Na tym stanowisku kierował poszukiwaniami złóż ropy i gazu przewidzianymi w planie 6-

-letnim. Zainicjował wówczas opracowanie dokumentacji wszystkich pól ropnych i gazowych w Polsce, które ukończono w 1955 roku. Również z Jego inicjatywy został ujednolicony sposób opracowywania wszystkich materiałów geologiczno-złożowych oraz wiertniczych, co było o tyle istotne, że od 1949 roku rozpoczęto wiercenia o zakresie głębokości 2000–3000 metrów. Część tych odwiertów była opracowana bezpośrednio przez Niego. Z okresu Jego pracy w przemyśle naftowym, a szczególnie na stanowisku naczelnego geologa, pochodzą publikowane wypowiedzi na temat kierunku prac poszukiwawczych za ropą naftową i gazem ziemnym w Karpatach i na Przedgórzu Karpat oraz na Niżu Polskim, a ponadto niepublikowane prace dokumentacyjne.

Od 1 września 1954 roku podjął pracę w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na stanowisku samodzielnego pracownika nauki obejmując kierownictwo Zakładu Złóż Ropy i Gazu w Katedrze Złóż Ropy i Gazu na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym. Ponadto od 1 grudnia 1954 roku rozpoczął pracę w Oddziale Karpackim Instytutu Geologicznego w Krakowie na stanowisku samodzielnego pracownika nauki. Na podstawie opinii CKK z dnia 8 grudnia 1954 roku Rada Państwa nadała Mu tytuł profesora nadzwyczajnego. Po przejściu do pracy w Akademii Górniczo-Hutniczej i w Instytucie Geologicznym Jego zainteresowania naukowe poszły w dwóch kierunkach: analizy niektórych zagadnień naftowych oraz budowy geologicznej strefy fliszowej Karpat.

W tym okresie obok intensywnych prac naukowych zajmował się również pracą dydaktyczną w AGH, wykładając geologię naftową oraz prowadząc seminaria dyplomowe. Równocześnie powrócił do szczegółowych prac kartograficznych, uwzględniających najnowsze metody obserwacyjne, szczególnie w Karpatach Środkowych w okolicach Uzdrowiska Rymanów. Włączył się w prace mające na celu znalezienie nowych zasobów wód mineralnych dla Rymanowa oraz Uzdrowiska Iwonicz Zdrój. Został wówczas powołany na konsultanta naukowego do spraw hydrogeologii w tych uzdrowiskach, a funkcję tę sprawował do ostatnich swoich dni.

W 1956 roku zostaje Dziekanem Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH na kadencję do 1960 roku. W lipcu 1960 roku zostaje powołany na Kierownika Oddziału Karpackiego Instytutu Geologicznego sprawując tę funkcję do 31 grudnia 1968 roku.

W 1957 roku wyjechał do Rumunii, gdzie odnowił przedwojenne przyjaźnie i rozpoczął studia porównawcze fliszu Karpat Polskich i Karpat Wschodnich w Rumunii. Studia te kontynuował przy okazji kolejnych corocznych wyjazdów do Komitetu Geologicznego w Bukareszcie. Wyniki tych studiów były przedstawione na sesjach naukowych w Instytucie Geologicznym oraz w formie kilku wykładów na forum Belgijskiego Towarzystwa Geologicznego (1960), które opublikowało w swoim roczniku Jego pracę pt. „Vue d'ensemble de la zone du Flysch Carpathique”.

W 1958 roku włączył się w badania łuku Karpat, Bałkanów, Gór Dynarskich i obszarów przyległych w ramach Międzynarodowej Organizacji

Karpacko-Bałkańskiej Asocjacji Geologicznej. Od 1963 roku powierzono Mu funkcję Sekretarza KBGA na Polskę. Jako członek Komisji Technicznej tej organizacji, aktywnie uczestniczył przy opracowywaniu „Mapy tektonicznej krajów zrzeszonych w KBGA” w skali 1:1000000 oraz współredagowaniu tekstu objaśniającego. Kilkakrotne studia terenowe w Rumunii, ZSRR, Czechosłowacji i Jugosławii pozwoliły Mu na rozszerzenie zainteresowań fliszową strefą Karpat na obszar całych Karpat i północnych Dynarydów. Wyrazem tego są prace publikowane z okazji kongresów KBGA na temat tektoniki strefy fliszowej i znaczenia niektórych przewodnich horyzontów we fliszu (margle globigerynowe, łupki jasielskie), a zwłaszcza synteza stratygrafii i tektoniki strefy fliszowej wraz ze szkicem tektonicznym opublikowana w roczniku Belgijskiego Towarzystwa Geologicznego. Opierając się na własnych obserwacjach i literaturze przedstawił w tej pracy nowy schemat tektoniczny strefy fliszowej, wykazując ciągłość części wielkich elementów tektonicznych północnych i wschodnich Karpat na znacznych przestrzeniach oraz charakteryzując ich styl tektoniczny. Scharakteryzował tam również warunki akumulacji ropy i gazu wzdłuż łańcucha karpackiego. Do prac z tego zakresu należy również dyskusyjna praca na temat pozycji tzw. wewnętrznej strefy zapadliska przedkarpackiego (1965), którą to strefę ze względu na historię rozwoju i styl tektoniczny wiązał ze strefą fliszową.

W latach 1965–1966 w ramach prac Instytutu Geologicznego wziął udział jako współautor i redaktor w opracowywaniu programu rozpoznania i badań wstępnej budowy Karpat pod kątem poszukiwań złóż ropy i gazu w latach 1966–1980.

Od 1958 roku był członkiem grupy roboczej opracowującej w ramach Międzynarodowego Kongresu Geologicznego fragment „Mapy geologicznej Europy” w skali 1:1500000, obejmujący strefę fliszową Karpat. Od tego okresu brał udział we wszystkich kongresach KBGA, będąc każdorazowo przewodniczącym polskiej delegacji, a dwukrotnie był głównym organizatorem tych kongresów w Polsce (1963, 1985). Jego aktywna działalność na forum międzynarodowym przejawiała się również w czynnym uczestnictwie w sesjach Międzynarodowego Kongresu Geologicznego w Meksyku, Indiach, Czechosłowacji, Kanadzie i ZSRR, a także w Światowych Kongresach Naftowych w RFN, ZSRR i Rumunii.

W 1965 roku na zaproszenie służby geologicznej Maroka przeprowadził wspólnie z prof. H. Świdzińskim studia porównawcze strefy Rifu (północne Maroko) z Karpatami, celem opracowania programu głębokiego rozpoznania tego górotworu. Po dwóch miesiącach studiów w terenie popartych analizą wierceń została opracowana opinia, w której wskazano na analogię w budowie obydwóch łańcuchów górskich oraz określono zakres prac wiertniczych koniecznych do rozpoznania budowy wstępnej Rifu jako podstawy poszukiwań naftowych w tym regionie.

Z dniem 1 kwietnia 1966 roku został powołany na Kierownika nowo utworzonej Katedry Geologii Naftowej na Wydziale Górniczym AGH. Bogate

prywatne zbiory map, przekrojów geologicznych, specjalistycznych czasopism naukowych oraz książek i atlasów przekazał na rzecz Katedry, przez co zarówno praca naukowa, jak i dydaktyczna od pierwszych chwil stanąć mogła na wysokim poziomie. Zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 1967 roku został utworzony w AGH nowy Wydział oraz pierwszy w tej Uczelni Instytut Wiertniczo-Naftowy. Wówczas z ramienia Rektora AGH na organizatora tej nowej jednostki powołany został prof. S. Wdowiarz. 5 marca 1968 roku zostaje mianowany dyrektorem nowo zorganizowanego Instytutu Wiertniczo-Naftowego AGH, pełniąc tę funkcję do 30 września 1970 roku.

4 marca 1968 roku Rada Państwa nadała Mu tytuł naukowy profesora zwyczajnego nauk technicznych. Od tego też roku rozpoczął szczegółowe studia nad wykształceniem utworów miocenu wypełniających zapadlisko przedkarpackie, opierając się na korelacji profilowań geofizycznych w otworach wiertniczych na obszarze między Krakowem a Przemyślem i Lubaczowem. W problematykę tę włączył szeroki krąg współpracowników, a wykonane pod jego kierunkiem opracowanie pt. „Budowa geologiczna, ropo- i gazonośność Przedgórze Karpat” zapoczątkowało nową erę badań strefy zapadliska przedkarpackiego. Osobiście w ciągu dwóch lat skorelował 240 odwiertów, wydzielając kilka poziomów litostratygraficznych w obrębie utworów miocenu autochtonicznego z równoczesnym zaakcentowaniem zmienności facjalnej tych utworów. Wyniki badań przedstawiał na kongresie KBGA w Bratysławie w 1973 roku oraz na posiedzeniu Towarzystwa Geologicznego.

Wysoki autorytet prof. S. Wdowiarza sprawił, że w 1974 roku ponownie został poproszony o objęcie funkcji prodziekana Wydziału Wiertniczo-Naftowego i wicedyrektora Instytutu. Funkcję tę sprawował do 1979 roku, mimo aktywnej pracy naukowej prowadzonej zarówno w kraju, jak i za granicą. W tym czasie w kraju szczególnym przedmiotem Jego prac są bieżące wyniki głębokich otworów górnictwa naftowego w Karpatach. Opracował je indywidualnie i zespołowo w formie kilku tematów na zlecenie Instytutu Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, starając się stworzyć szczegółową podstawę do kontynuacji prac poszukiwawczych ropy i gazu w Karpatach. Opublikował w tym czasie kilka prac z dziedziny kartografii geologicznej i syntetycznych ujęć wgłębnej budowy centralnego synklinorium Karpat, a także stosunku Karpat do zapadliska przedkarpackiego. Niezależnie od tego przedstawił opracowanie tematu występowania wód pitnych w miocenie zapadliska przedkarpackiego.

W 1975 roku w czasie pobytu w Algierii po przestudiowaniu wyników prac geologicznych i geofizycznych (wykonywanych tam również przez polskie przedsiębiorstwa naftowe) przedstawił dla części Sahary syntezę geologiczną, dotyczącą dalszych możliwości odkrycia złóż ropy i gazu w tym obszarze.

W 1976 roku ponownie został zaproszony przez Ministerstwo Energii i Kopalń Królestwa Maroka do kontynuacji prac rozpoczętych w 1965 roku. Pod koniec 1976 roku udał się do Maroka wraz z grupą współpracowników

w celu przeprowadzenia oceny naftowego rozpoznania Rifu i opracowania programu prac geologicznych i geofizycznych związanych z poszukiwaniami ropy i gazu. Program ten został ujęty w opracowaniu pt. „Étude diagnostique des possibilités pétrolières de domaine rifian (Maroc)”. W ciągu kolejnych 6 wyjazdów konsultacyjnych opracowywał wyniki prac sejsmicznych i wiertniczych w północnej części Maroka podbudowując je pracami terenowymi i nakreślając własny plan prac technicznych o charakterze regionalnym. Rezultaty etapowych rozwiązań swoich koncepcji referował w czasie corocznych „Journées géologiques marocaines” i przekazywał do druku w odpowiednich czasopismach naukowych w Maroku. W okresie swojego pobytu w Maroku został zaproszony również do współpracy przy opracowywaniu wstępnych założeń projektowych tunelu podmorskiego łączącego Europę z Afryką w rejonie Cieśniny Gibraltarskiej. Z tego powodu brał udział w pracach międzynarodowej grupy ekspertów rozważającej problem realizacji tej trudnej inwestycji, uczestniczył w naradach, konferencjach i kolokwiah organizowanych w Maroku i Hiszpanii przez Narodowe Towarzystwo Studium Cieśniny Gibraltarskiej utworzone przez rząd Maroka.

Mimo dużego zaangażowania w prace badawcze w Maroku, nie zmniejszał aktywnej działalności w kraju. Wciąż nurtowały Go problemy głębokich struktur fliszu, centralnej depresji Karpat, a w szczególności zagadnienie północno-zachodniego przedłużenia fałdów wgłębnich typu Borysławia-Doliny. Projektował lub współpracował przy projektowaniu i opracowywaniu wszystkich głębokich odwiertów mających wyjaśnić problemy występowania i roponośności fałdów wgłębnich w Polsce: Cisowa IG 1, Babica IG 1, Kwaszenina IG 1 i inne, a w ostatnich latach Paszowa 1 i Kuźmina 1.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych ponownie wraca do problematyki karpackiej opracowując analizy warunków geologicznych i złożowych oraz genezy, migracji i akumulacji odkrytych złóż węglowodorów w utworach fliszu, w szczególności jednostek śląskiej i podśląskiej. Ostatnią pracą, której kierowania podjął się na rok przed formalnym przejściem na emeryturę, było opracowanie arkusza Rymanów do „Szczegółowej mapy geologicznej Polski” w skali 1 : 50000. Temu problemowi oddawał się do ostatnich chwil swojego życia, prowadząc, mimo zaawansowanego wieku, terenowe prace kartograficzne, zestawiając wykonane przez siebie mapy archiwalne oraz opracowując wyniki zaprojektowanych wierceń. Dużo uwagi poświęcił podczas opracowywania tego tematu rozwojowi pokrywy czwartorzędowej i zasobom wód mineralnych tego obszaru.

W swojej pracowni pozostawił prof. Stanisław Wdowiarz wiele rękopisów, notatek, opisów rdzeni z różnych wierceń, zdjęć geologicznych, przekrojów geologicznych z różnych obszarów Karpat, zapadliska przedkarpackiego, a także innych regionów świata, wykonywanych w różnych okresach Jego bogatego życia. Wiele z tych materiałów opublikował, czyniąc niejako rozrachunek z przeszłością.

Dorobek naukowy prof. Stanisława Wdowiarza jest bardzo bogaty. Obej-

muje on ponad 100 publikowanych prac monograficznych i artykułów zawierających oryginalne poglądy na temat budowy geologicznej Karpat, zapadliska przedkarpackiego, Rifu, a także innych regionów z wyeksponowaniem warunków, genezy, migracji oraz akumulacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Ponadto w jego dorobku są liczne opracowania niepublikowane, obejmujące projekty badań geologicznych, dokumentacje geologiczne i złożowe, koreferaty, recenzje i weryfikacje. Wszystkie Jego prace cechuje jasność języka i precyzja stawianych tez. Był wrogiem wybujałej fantazji oderwanej od faktów. Każdą tezę wielokrotnie dyskutował i dokładnie dokumentował i tego też wymagał od innych. Każdą pracę opracowywał osobiście i nigdy swego nazwiska nie postawił przy żadnym opracowaniu, w którym nie miał znaczącego wkładu. Pozostawił prof. S. Wdowiarz coś więcej niż zapisane na kartach prace naukowe. Jest to wiedza, którą szczerze rozdawał swoim uczniom i współpracownikom. Wielka jest rzesza geologów naftowych, wiertników i górników naftowych (ponad 700 osób), którzy pod Jego kierunkiem ukończyli studia lub słuchali Jego wykładów. Był promotorem liczного grona doktorów, wśród nich byli: J.J. Zieliński, J. Badak, Z.R. Olewicz, T. Lenk, J. Królicka, K. Żytka, S. Szafran, A. Hemeida, J. Kicuła, Z. Lorenc, A. Frysztak-Wołkowska, L. Knieszner, L. Antonowicz i A. Zubrzycki. Wśród osób, których dorobek naukowy oceniał prof. S. Wdowiarz w związku z wnioskami do tytułu profesora, są: J. Gołąb, K. Skoczylas-Ciszewska, J. Czastka, R. Unrug, R. Ney, A. Ślaczka, W. Sikora, S. Jucha.

Prof. S. Wdowiarz zadziwiał uczniów swoją wiedzą, pracowitością, rzetelnością i systematycznością. Znakomicie znał bieżącą literaturę naukową, był elokwentnym i świetnym mówcą, lecz nie znosił pustosłowa i częściej gadaniny. Własnym przykładem zachęcał swoich uczniów do czytania literatury naukowej, a szczególnie zwracał uwagę na konieczność dobrej znajomości języków obcych. Sam znał biegle język francuski, rosyjski, niemiecki i rumuński, biernie posługiwał się angielskim, słowackim i ukraińskim. Był znakomitym wykładowcą tak w sali, jak i w terenie, jednak uważał, że geologię najlepiej poznaje się w terenie. Dlatego też wykorzystywał każdą możliwość, by z młotkiem geologicznym i kompasem przebadać jakiś fragment karpackiego obszaru albo opisać rdzenie i próbki okruchowe, lub przeanalizować wyniki badań geofizycznych z interesującego Go otworu. Miał przy tym fenomenalną pamięć i często cytował całe profile otworów, granice lub interwały występowania określonych warstw w odwiertach bądź też nie zaglądając do notatek szczegółowo opisywał położenie określonych odsłonięć w terenie. Serdeczną życzliwością otaczał swoich uczniów i współpracowników, szanował ich, ale uczył i wymagał szacunku dla drugiego człowieka. Nie szczędził też swojego czasu dla nikogo. Był bowiem otwarty i przystępny. Bardzo ufał ludziom, czasem nawet za wiele. Stawiał wysokie wymagania przedstawionym Mu do oceny pracom, lecz Jego recenzje były zawsze życzliwe, nie zniechęcające, a dopingujące do doskonalenia pracy. Wyczulony na trudności współczesnego życia codziennego był bardzo wyrozumiały i zawsze gotowy do wszechstronnej

i dyskretnej pomocy każdemu, kto jej potrzebował. W kierowanym przez Siebie zespole wytwarzał atmosferę rodzinną, serdeczną i przyjacielską. Zawsze drażniło Go wszelkiego rodzaju marnotrawstwo, a przede wszystkim czasu i pieniędzy. Irytował się, gdy widział ludzi trwoniących czas na wszelkiego rodzaju pozanaukowych zebraniach. Nie lubił też jubileuszy, napuszonych imprez czy też pompatycznych obchodów, chętnie natomiast uczestniczył w konferencjach, sympozjach lub zebraniach naukowych, widząc w nich możliwość wzbogacenia swojej wiedzy, wymiany swoich przemyśleń oraz informacji naukowych. Nie zabiegał o zaszczyty i odznaczenia, a przecież został powołany do wielu gremiów naukowych. Był stałym Członkiem Państwowej Rady Górnictwa, członkiem naukowo-technicznej Rady Geologicznej w Centralnym Urzędzie Geologii, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, członkiem Rady Naukowej Instytutu Geologicznego, członkiem Rady Naukowej Międzyresortowego Instytutu Geofizyki Stosowanej i Geologii Naftowej AGH, członkiem Komitetu Nauk Geologicznych PAN, członkiem Komitetu Górnictwa PAN oraz innych rad naukowych i technicznych. Był doradcą do spraw ropy naftowej i gazu ziemnego w Centralnym Urzędzie Geologii, konsultantem naukowym Oddziału Karpackiego IG oraz Uzdrawisk w Iwoniczu i Rymanowie. Był aktywnym członkiem lub przewodniczył wielu grupom roboczym rozwiązującym problemy poszukiwań ropy naftowej i gazu ziemnego, a także budowli hydrotechnicznych w Karpatach oraz eksploatacji surowców chemicznych. Od 1936 roku był członkiem Polskiego Towarzystwa Geologicznego i pełnił w nim różne funkcje, a w roku 1986 otrzymał godność członka honorowego. Od 1960 roku był członkiem Belgijskiego Towarzystwa Geologicznego. Przez całe swoje życie zawodowe pracował wśród górników naftowych, stąd też aktywnie działał w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, które nadało Mu Członkostwo Honorowe. Ukochał Karpaty, a szczególnie swoją rodzinną Ziemię Krośnieńską i często do niej wracał, pragnąc zachowania jej naturalnego piękna i dalszego rozwoju. Dlatego też aktywnie działał na jej rzecz w Stowarzyszeniu Miłośników Ziemi Krośnieńskiej będąc przewodniczącym Koła Krakowskiego SMZK.

Przejawem wysokiego uznania za Jego rzetelną, pełną poświęcenia pracę są liczne odznaczenia i tytuły honorowe, którymi został obdarzony, między innymi: Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, Medal XX-lecia PRL, Medal XXX-lecia PRL, Medal XL-lecia PRL, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal im. Karola Bohdanowicza, Tytuł Honorowy „Zasłużony Nauczyciel PRL”, Tytuł „Honorowy Obywatel m. Krosna”, Stopień „Generalny Dyrektor Górniczy II stopnia”. Ponadto otrzymał wiele odznak resortowych, stowarzyszeniowych i regionalnych oraz wiele nagród: Państwową III stopnia, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Rektora AGH.

W mroźny dzień 23 stycznia 1987 r. ogromna rzesza przyjaciół i uczniów odprowadziła Go na miejsce wiecznego spoczynku na Cmentarzu Rakowickim

w Krakowie. Wielu z czcią schyliło głowy nad jego mogiłą, gdyż tak wielu obdarzył swoją przyjaźnią i tak wielu ma Mu wiele do zawdzięczenia. Swym uczniom i następcom pozostawił niespisany testament w postaci swoich dokonań i czynów zawsze zgodnych ze słowami, a w sercach żal dotkliwy i serdeczny, a pamięć wdzięczną i trwałą.

Stanisław Szafran, Adam Zubrzycki

Spis publikacji prof. dr. Stanisława Wdowiarza List of publications of Professor Stanisław Wdowiarz

W nawiasach podane są nazwiska współautorów.
Names of co-authors are given in brackets.

1937. *Sprawozdanie z badań geologicznych wykonanych w Karpatach w roku 1936 na SE od Rzeszowa*. Posiedzenie Naukowe PTG Nr 48 : 20—22. Warszawa.
1939. *Budowa geologiczna Karpat brzeżnych na południowy wschód od Rzeszowa*. Biul. PIG Nr 11: 1—51. Warszawa (w czasie wojny cały niemal nakład tekstu został zniszczony).
1945. *Dotychczasowe wyniki włączania gazu do złoża na polu naftowym Wańkowa*. Nafta R. 1. Nr 6: 212, 225—227. Kraków.
1946. *Mapa geologiczna Karpat brzeżnych na SE od Rzeszowa i profile geologiczne przez Karpaty brzeżne na SE od Rzeszowa* (tablice do pracy z 1939 r., które przetrwały wojnę i zostały wydane oddzielnie).
1949. *Budowa geologiczna Karpat brzeżnych na południowy wschód od Rzeszowa*. Biul. PIG Nr 11: 1—51. Warszawa (wznowienie pracy z 1939 r. wraz z tablicami).
1950. *Bujalski Bolesław—1888—1945—wspomnienie pośmiertne*. Roczn. Pol. Tow. Geol. 19, 1: 13—19 (tom za rok 1949). Kraków.
1953. *Geologia faldy Grabownicy*. Biul. Inst. Geol. 120: 1—65. Warszawa.
1954. (Karnkowski P., Kozikowski H., Mitura F., Obuchowicz Z., Obtułowicz J., Tokarski A., Ropa naftowa i gaz ziemny. Prz. Geol. 2, 1—2: 36—38. Warszawa.
1956. *Foundation of oil prospecting in the Carpathians*. W: Resúmenes de los trabajos presentados. XX Intern. Congr. Geol. Mexico—1956: 45—46.
1956. *Polskie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego*. Zeszyty Problemowe „Kosmos” 7: 75—89; 200—201. Kraków.
1956. *Ropa naftowa i gaz ziemny na tle geologii Karpat*. Prz. Geol. 4, 10: 456. Warszawa.
1956. *Problematyka ropy naftowej w Polsce północnej i środkowej*. Prz. Geol. 4, 12: 541—544. Warszawa.
1957. *Hierarchia zagadnień poszukiwawczych ropy i gazu oraz metodyka uzyskania stałego wzrostu zasobów*. W: „Drogi postępu w górnictwie”. Zjazd naukowo-techniczny. Stalinogród 20—22 V 1954. T.2: 337—348. PWN, Warszawa.
1958. (Obuchowicz Z., Tokarski A.) *Struktura Lubaczowa*. Nafta. 14, 4: 89—97. Kraków.
1958. *Konferencja Komisji Mapy Geologicznej Świata*. Prz. Geol. 6, 12: 557—558. Warszawa.
1959. *Karpaty (Beskidy)*. Cykl: Przekroje geologiczne przez Polskę : 1—15. Wyd. Geol., Warszawa.
1959. (Olewicz Z., Obuchowicz Z., Tokarski A.) *Obecny stan rozpoznania geologicznego i możliwości odkrycia nowych złóż ropy i gazu w Polsce*. Nafta, 15,4: 92—102. Kraków.

1959. *Czwarty Zjazd Karpacko-Balkańskiej Geologicznej Asocjacji*. Prz. Geol. 7,4: 175–218. Warszawa.
1959. *Łupki jasielskie w Karpatach wschodnich w Rumunii*. Kwart. Geol. 3,3: 563–568. Warszawa.
1960. *Ropa naftowa i gaz ziemny na tle geologii Karpat*. Biul. Inst. Geol. (bez numeru): 1–45. Wyd. Geol., Warszawa.
1960. (Wieser T.) *Skaly egzotyczne faldy Grabownicy*. Kwart. Geol. 4,4: 1001–1013. Warszawa.
1960. *Badania złóż ropy naftowej i gazu*. W: „40 lat Instytutu Geologicznego 1919–1959”. Pr. Inst. Geol. 30,1: 267–281. Wyd. Geol., Warszawa.
1960. *Wystuplenia w prianijach*. W: Mat. Karp-Balk. Ass. Geol. Kijew 1960. Nr 1: 108. Wyd. Akad. Nauk Ukr. SSR. Kijew.
1960. *Wystuplenia w prianijach*. W: Mat. Karp-Balk. Ass. Geol. Kijew 1960. Nr 3: 179. Wyd. Akad. Nauk Ukr. SSR. Kijew.
1960. *Złoża ropy naftowej i gazu na obszarach Karpat oraz perspektywy prac poszukiwawczych*. Prz. Geol. 8,10: 518. Warszawa.
1961. (Depowski S., Śliwiński Z.) *Badania geologiczne (geofizyczne) we fliszu Karpat i Balkanów*. Prz. Geol. 9,5: 259–261. Warszawa.
1961. *Budowa geologiczna południowo-wschodniej części polskich Karpat*. W: Przewodnik XXXIV Zjazdu PTG–25–28 VI 1961. Sanok: 5–15. Wyd. PTG, Warszawa.
1961. *Północna strefa centralnego synklinorium między Sanokiem a Tarnawą Wielopolem*. W: Przewodnik XXXIV Zjazdu PTG–25–28 VI 1961. Sanok: 17–18. Wyd. PTG, Warszawa.
1961. *Salutul sefului delegatiei R.P. Polone*. V-ème Congrès de l'Ass. Geol. Carp-Balk. Tom 1: 107–108. Bucarest 1961.
1961. *Principales unités tectoniques de la zone du flysch des Carpates Septentrionales et Orientales*. W: Résumés des communications. V-ème Congrès de l'Ass. Geol. Carp-Balk. Tom 4–Tectonica: 303–307. Bucarest 1961.
1961. (Blaicher J., Jasionowicz J.) *Sur l'importance de marnes Globigérines pour la stratigraphie du Flysch carpatique*. V-ème Congrès de l'Ass. Geol. Carp-Balk. Tom 3/1–Stratigraphie: 66–73. Bucarest 1961.
1961. *Budowa geologiczna fliszowej strefy Karpat Wschodnich i jej stosunek do Karpat polskich*. Kwart. Geol. 5,4: 991–992. Warszawa.
1961. *Prof. dr Bronisława Kokoszyńska (1887–1959) – wspomnienie pośmiertne*. Zesz. Nauk. AGH. 31. Geologia 4: 111–113. Kraków.
1962. *Vue d'ensemble de la zone du flysch carpatique (Stratigraphie-tectonique-hydrocarbures)*. Ann. Sc. Géol. Belgique. Tom 8–1961–1962. Bull. 8: 439–473. Liège.
1962. *V-ty Kongres Karpacko-Balkańskiej Asocjacji Geologicznej – Rumunia 4–9 IX 1961*. Prz. Geol. 10,2: 111–118. Warszawa.
1962. *Sprawozdanie z XXXIV Zjazdu Pol. Tow. Geol. (Sanok 25–28 VI 1961)*. Roczn. Pol. Tow. Geol. 32, 4: 681–683. Kraków.
1963. *Północny brzeg Karpat i jego problemy surowcowe*. W: „40 lat Instytutu Geologicznego, 1919–1959”, Cz. 4. Pr. Inst. Geol. 30,4: 355–359 (publikacja maszynopisu powielonego z 1960 r.). Wyd. Geol., Warszawa.
1963. *Karpacko-Balkańska Asocjacja Geologiczna (dotychczasowe prace programu VI Kongresu w Polsce)*. Prz. Geol. 11,6: 253–257. Warszawa.
1963. (Jucha S.) *Karpates externes*. W: Guide des excursions rédigé par S. Wdowiarz et W. Nowak. Excursion B II-2. VI Kongres Karp.-Balk. Geol. Asocjacji. 1963: 109–126. Warszawa-Kraków.
1963. (Depowski S., Olewicz Z., Pożaryski W.) *Structural changes in the Polish sedimentary basins as a factor leading search for oil and gas deposits*. W: VI-th World Petroleum Congress–1963. Frankfurt am Main. Proceedings. Geophysics and Geology Section 1: 185–198. Frankfurt am Main.
1963. *Z geologii Jugosławii*. Kwart. Geol. 7,3: 542–545. Warszawa.

1964. *Dotychczasowe wyniki otworu wiertniczego Cisowa IG 1*. Kwart. Geol. 8,2: 449–450. Warszawa.
1964. (Świdziński H.) *VI Międzynarodowy Zjazd Karpacko-Balkańskiej Asocjacji Geologicznej w Polsce*. Prz. Geol. 12,4: 169–172. Warszawa.
1965. (Depowski S., Żytka J.) *Klasyfikacja zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego oraz otworów wiertniczych wykonywanych dla potrzeb przemysłu naftowego*. Prz. Geol. 13,1: 32–33. Warszawa.
1965. (Mrozowski M.) *XXII Międzynarodowy Kongres Geologiczny w Indii*. Prz. Geol. 13,7: 293–297. Warszawa.
1965. *Uwagi na temat rozwiercania pola naftowego na przykładzie pola Partynia-Podborze*. Zesz. Nauk. AGH 78. cz. 2. „X Sesja Naukowa AGH” – Zeszyt Specjalny 9: 399–412. Kraków.
1965. *Sur la position de la „zone interne de la dépression précarpatique” dans l’arc carpatique*. VII Congrès de l’Ass. Geol. Karp.-Balc. Sofia–1965. Reports, part I: 375–378. Sofia.
1965. *L’importance des dépôts mésozoïques dans les Karpates et leur avant-pays pour l’accumulation du pétrole et du gaz naturel*. VII Congrès de l’Ass. Géol. Karp.-Balc. Sofia 1965. Reports. part IV: 71–73. Sofia.
1965. *Dalsze wyniki badań otworu wiertniczego Cisowa IG 1*. Kwart. Geol. 9,4: 922–923. Warszawa.
1966. *Zbigniew Obuchowicz (wspomnienie pośmiertne)*. Prz. Geol. 14,3: 152. Warszawa.
1967. (Kisiel I.) *Geochemical investigation of crude oils from the Carpatians and Carpatian Foreland in Poland*. W: VII-th World Petroleum Congress. Mexico 1967. Proceedings. Vol. 2: 533–542. Mexico.
1967. *Wyniki wiercenia Cisowa IG 1*. Kwart. Geol. 11,2: 449–450. Warszawa.
1968. *Szczegółowa mapa geologiczna Polski (bez utworów czwartorzędowych) w skali 1 : 50000. Rejon Karpat i Przedgórze*. Ark. Rymanów. Wydanie tymczasowe pod red. K. Żytki i O. Guzika. Wyd. Geol., Warszawa.
1968. *Sur l’épaisseur des masses charriées du flysch karpatique en Pologne et leur rapport à l’avant-pays*. (Streszcz. ref.) Intern. Geol. Congr. Prague 1968. Raport of the XXIII Session: 101.
1968. *Middle part of the Central Synclinorium*. Intern. Geol. Congr. Prague 1968. Guide to Excursion: Geology of the Polish Flysch Carpathians—excursion N° C 44. Poland: 56–57.
1968. *Silesian and Sub-Silesian units north of Krosno*. Intern. Geol. Congr. XXIII. Session. Prague 1968. Guide to Excursion: Geology of the Polish Flysch Carpathians. Excursion N° C 44. Poland: 58–65. Warszawa.
1969. (Jucha S.) *Zagadnienie fałdów wglebnych w Karpatach Polskich*. Zesz. Nauk. AGH Nr 206, Górnictwo 15: 101–117. Kraków.
1969. (Szakin W., Maksimow S., Żelisko L., Utrobin W.) *Mietodika poiskow nieftianych i gazowych miestorożdienij na teritorii priedkarpatskogo krajewogo progiba*. Geol. Niefti i Gaza. 1: 14–19. Niedra, Moskwa.
1970. *Perspektywy rozwoju wydobywania gazu ziemnego i gazownictwa w Polsce*. Państwowa Rada Górnictwa. Mat. z Prac Rady: „Kierunki rozwoju i postępu w górnictwie Polski Ludowej”. 57: 81–84. Wyd. Geol., Warszawa.
1971. (Świdziński H.) *Rapport géologique sur l’orientation des recherches pétrolières dans la zone du Rif marocain*. Zesz. Nauk. AGH. 309, Geologia 15: 71–88. Kraków.
1971. (Teisseyre H.) *Mapa Geologiczna Karpat w podz. 1:1500000*. W: Carte Géologique Internationale de l’Europe, D4 Warszawa. votée par le Congr. Géol. Intern. publiée par la Bundesanstalt für Bodenforschung et l’UNESCO. Hannover (autorstwo części polskiej i redakcja części ZSRR i CSSR).
1971. *Konstanty Tołwiński—1876–1961*. Roczn. Pol. Tow. Geol. 41,1: 72–74. Kraków.
1971. (Jucha S., Staszewski R., Tlałka J.) *Możliwości zastosowania selektywnej eksploatacji wielowarstwowego złoża gazu na przykładzie złoża Przemyśl-Jaksmanice*. XXI Sesja Nauko-

- wa AGH „Górnicza gospodarka złożem i ochrona zasobów przyrody”, T. 2, Sekcja Wiertniczo-Naftowa: XL/1 XL/15. Kraków.
1973. *Budowa geologiczna centralnego synklinorium Karpat między Wisłoką a linią Ustrzyki Dolne–Rajskie*. XXVI Sesja Naukowa AGH: „Wkład nauki w rozwój górnictwa”. Sekcja Wiertnictwa i Eksploatacji Kopalin Płynnych: 174–176. Kraków.
1973. (Znośko J., Koszarski L., Sikora W.) *Tectonic Map of the Carpathian-Balkan Regions and Their Foreland*. Ark. Łódź w skali 1:1000000 pod red. M. Machela. Komisja Tektoniczna Karpato-Balkańskiej Ass. Geol. Wyd. Instytut Geologiczny im. D. Štúra i UNESCO-Bratislava.
1974. (Wieser T., Szczurowska J., Morgiel J., Szotowa W.) *Budowa geologiczna jednostki skolskiej i jej podłoża w profilu otworu Cisowa IG 1*. W: Z badań geologicznych w Karpatach 18. Biul. Inst. Geol. 273: 5–77. Warszawa.
1974. (Koszarski L., Sikora W.) *The Flysch Carpathians*. W: Tectonics of the Carpathian-Balkan Regions. Explanations to the Tectonic Map of the Carpathian-Balkan Regions and Their Foreland. Carpathian-Balkan Association-Commission of Tectonics: Wyd. Geological Institute of Dionyz Štúr–Bratislava.
1974. *The Carpathian Foreland*. W: Tectonics of the Carpathian-Balkan Regions. Explanations to the Tectonic Map of the Carpathian-Balkan Regions and Their Foreland. Carpathian-Balkan Association–Commission of Tectonics: Wyd. Geol. Inst. of Dionyz Štúr–Bratislava.
1974. (Jawor E., Jucha S., Sas-Korczyński S., Kruczek J.) *Możliwości uzyskania wód pitnych z utworów miocenu w zapadlisku przedkarpackim*. Zesz. Nauk. AGH nr 467, Geologia 22: 97–106. Kraków.
1974. *Stosunek brzeżnej strefy Karpat do zapadliska przedkarpackiego (komunikat)*. XXIX Sesja Naukowa AGH: „Wkład nauk górniczych w rozwój gospodarki w okresie XXX-lecia PRL”. Sekcja Geologii Hydrogeologii i Geofizyki: 212–215. Kraków.
1974. *Uwagi na temat zasobów i eksploatacji wód mineralnych w Uzdrowisku Iwonicz Zdrój*. Probl. Uzdrowiskowe 9/10: 17–22. Warszawa.
1974. (Jucha S.) *Corrélation lithostratigraphique des dépôts miocènes dans la depression précarpatique en Pologne*. Proceedings of the X-th Congr. Carp-Balk. Ass. Sect. I: Stratigraphy and Paleontology: 92–104. Bratislava.
1975. (Gierat-Nawrocka D.) *Katalog wierceń naftowych i gazowych w Karpatach. Część wschodnia*. Inst. Geol. Wyd. Geol., Warszawa.
1976. *O stosunku Karpat do zapadliska przedkarpackiego w Polsce*. Prz. Geol. 24,6: 350–357. Warszawa.
1976. *Zarys budowy geologicznej Kanady*. W: Wyniki naukowe XXIV Sesji Międzynarodowego Kongresu Geologicznego, Montreal 1972. Biul. Inst. Geol. 294: 37–56. Warszawa.
1977. (Szafran S., Zubrzycki A.) *O konieczności wykorzystania badań geofizyki wiertniczej dla stratygrafii utworów miocenu autochtonicznego zapadliska przedkarpackiego*. Spraw. z Pos. Komis. Nauk Geol. PAN. 20/1 (I–VI 1976): 171–172. Kraków.
1977. (Borys Z., Cisek B., Fik C.) *Warunki akumulacji ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie krośnieńskim*. W: Przewodnik XLIX Zjazdu Pol. Tow. Geol. 22–25 IX 1977. Krosno. „W 155 rocznicę urodzin I. Łukasiewicza”: 64–72. Wyd. Geol., Warszawa.
1977. (Czernicki J., Jawor E., Jucha S., Karnkowski P., Kruczek J.) *Gieologiczeskije usłowija skoplenija niefti i prirodnogo gaza w priedkarpatskom progibie w Polsce*. Mat. XI Kongr. Karp.-Balk. Ass. Geol. Kijew. Streszczenie referatów: Sekcja Geologia i geochemia ropy i gazu: 372–374. Wyd. Kijów.
1977. (Jucha S., Madej M., Nowotarski C., Trygar H.) *Analiz gieologo-gieofiziceskich materialow po centralnomu sinklinorium Karpat na uczastkie mieźdu riekoj Wisłokoj i liniej Rajskie–Ustriki Dolne*. Mat. XI Kongr. Karp.-Balk. Ass. Geol. Kijew. Streszczenia referatów: Sekcja Geofizyki: 420–422. Wyd. Kijów.
1977. (Jucha S., Madej M., Rudzik L., Nowotarski Cz., Trygar H.) *Budowa centralnego*

- synklinorium Karpat i zagadnienie północno-zachodniego przedłużenia fałdów wgłębných w świetle ostatnich danych. *Konf. Nauk.-Tech.*: „Problemy poszukiwań oraz wydobywania ropy i gazu w Karpatach i na Przedgórzu na tle modernizacji górnictwa naftowego”: p. 18–46. Krosno. Wyd. IGNiG i SITPNaft.
1978. (Jucha J., Kotlarczyk J.) *XI Kongres Karpacko-Balkańskiej Asocjacji Geologicznej*. *Prz. Geol.* 26,2: 81–89. Warszawa.
1978. (Fryszak-Wołkowska A.) *Uwagi na temat rozwoju i tektoniki utworów miocenu w rejonie Pilzna–Tarnowa–Wojnicza–Dąbrowy Tarnowskiej*. *Mat. Symp. Nauk. AGH*: „Nowe metody i technologie w geologii naftowej, wiertnictwie i eksploatacji otworowej” I: 58–61. Kraków.
1978. *Considérations sur les structures profondes du Prérif*. *Mines, Géologie et Énergie*. 44: 29–31. Rabat. Maroc.
1978. Wspomnienie pośmiertne o Julianie Józefie Obtułowiczu. *Prz. Geol.* 26,11: 630. Warszawa.
1979. *Nouvelles données sur la structure profonde du Rif dans la région située au Nord de la zone des Rides*. *Mines, Géologie et Énergie*. 46: 27–29. Rabat. Maroc.
1979. (Morgiel J., Olszewska B., Sikora W.) *Sur l'âge Eocène moyen-supérieur des argiles „sous numidiennes” à Tubotomaculum dans la „vallée de Juifs” à Tanger (Rif occidental)*. *Mines, Géologie et Énergie*. 46: 30–31. Rabat. Maroc.
1979. (Sikora W., Wieser T.) *Découverte de tufs volcaniques acides dans la région de Tanger (Crétacé de Meloussa et Grès numidiens)*. *Mines, Géologie et Énergie*. 46: 32–34. Rabat. Maroc.
1979. Wyjaśnienie warunków geologicznych i złożowych oraz genezy, migracji i akumulacji dotychczas rozpoznanych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej w utworach głębokich struktur fliszu. *Mat. z Symp. Nauk. Wyd. Wiert.-Naft. AGH* „Nowe metody i technologie w geologii naftowej, wiertnictwie, eksploatacji otworowej i gazownictwie. II”: 59–61. Kraków.
1980. *Współpraca polsko-marokańska w geologii*. *Prz. Geol.* 28,1: 52–53. Warszawa.
1980. (Morgiel J., Olszewska B., Sikora W.) *Associations du foraminifères arénacés dans le profil des flysch du Rif (note préliminaire)*. *Mines Géologie et Énergie*. 48: 25–28. Rabat. Maroc.
1980. (Morgiel J., Olszewska B., Sikora W.) *Les Foraminifères planctoniques d'âge éocène dans les schistes sous-numidiens des environs de Tanger*. *Mines, Géologie et Énergie*. 48: 29–30. Rabat. Maroc.
1980. (Sikora W.) *La nappe numidienne existe-t-elle dans les environs de Tanger?* *Mines, Géologie et Énergie*. 48: 31–34. Rabat. Maroc.
1980. (Czernicki J., Jawor E., Jucha S., Karnkowski P., Kruczek J.) *Gieologiczeskije uslowija obrazowanija skoplenij niefti i prirodno gaza w priedkarpatskom progibie w Polsce*. *Mat. XI Kongr. Karp-Balk. Ass. Geol. Kijów 1977: Sekcja Geologii i Geochemii Ropy i Gazu*: 159–178. Naukowa Dumka, Kijów.
1980. *Budowa geologiczna centralnego synklinorium Karpat w obszarze Rajske–Zahoczewie*. *W: Z badań geologicznych w Karpatach*. 20. *Biul. Inst. Geol.* 326: 5–24. Warszawa.
1981. (Jucha S.) *Tectonique de la zone du flysch Carpathique en Pologne et son rapport avec le soubassement*. *Mat. XII Congr. Carp.-Balk. Ass. Geol. Bukareszt. Abstracts*: 127–129. Bukareszt.
1981. (Sikora W.) *Les flysch des Carpathes septentrionales (Pologne, Tchechoslovaquie) et du Rif (Maroc) – analogies et differences*. *Mat. XII Congr. Carp.-Balk. Ass. Geol. Bukarest. Abstracts*: 144–146.
1981. (Jucha S.) *Quelques remarques sur les conditions de l'accumulation des hydrocarbures dans la zone du flysch Carpathique*. *Mat. XII Congr. Carp.-Balk. Ass. Géol. Bukarest. Abstracts*: 498–500.
1981. (Jucha S.) *North-Western Extension of the Borislav–Pokutse Zone of Deep-Seated Folds in the Polish Carpathians*. *Biul. Inst. Geol.* 335. *Geology of Poland* 4: 7–26. Warszawa.

1981. *Doktor Wacław Józef Sikora (wspomnienie pośmiertne)*. Prz. Geol. 29, 11: 595–596. Warszawa.
1982. (Jawor E., Jucha S., Kruczek J., Sas-Korczyński S., Witek K.) *Wykształcenie górnej części utworów miocenu i czwartorzędu w zapadlisku przedkarpaccim między Krakowem i Tarnowem*. Kwart. Geol. 26 3–4: 647–661. Warszawa.
1982. (Jucha S., Poprawa D., Witek K.) *Miocenские воды артезиjskie województwa krakowskiego i tarnowskiego*. Mat. Konwersatorium org. NOT, Oddz. Kraków, i Urząd Miasta Krakowa, Wyd. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: 43–56. Kraków.
1982. *XII Kongres Karpacko-Balkańskiej Asocjacji Geologicznej w Rumunii*. Prz. Geol. 30, 6: 322–324. Warszawa.
1983. *Zagadnienie południowo-wschodniego przedłużenia aulakogenu środkowopolskiego w geosynklinie karpacciej*. Prz. Geol. 31,1: 15–21. Warszawa.
1983. *Warstwy krośnieńskie w profilu Oslawy*. Kwart. Geol. 27,1: 105–119. Warszawa.
1985. *Géologie des cadres du Déroit de Gibraltar—nouveaux points de vue*. Ann. Soc. Geol. Polon. 54, 3–4 (za 1984): 351–360. Kraków.
1985. *Niektóre zagadnienia budowy geologicznej oraz ropo- i gazonośności centralnego synklinorium Karpat w Polsce*. Biul. Inst. Geol. 350: 5–52. Warszawa.
1985. (Cieszkowski M., Ślaczka A.) *New data on structure of the Flysch Carpathians*. Prz. Geol. 33,6: 313–333. Warszawa.
1985. *Essai de la reconstruction palinspastique de quelques unités du flysch des Carpathes orientales et septentrionales et de leur avant-pays*. Proc. Rep. of the XIII-th Congr. of Carp.-Balk. Geol. Ass. Part I: 226–229. Poland—Cracov.
1985. (Zubrzycki A.) *Le Quaternaire dans le synclinorium Central des Carpathes entre Krosno-Wrocanka et Zarszyn—Wola Sękowa*. Proc. Rep. of the XIII-th Congr. of Carp.-Balk. Geol. Ass. Part II: 551–555. Poland. Cracov.
1985. (Fryszak-Wółkowska A., Zubrzycki A.) *Unité sous-silésienne entre Węglówka et vallée de Dunajec*. Proc. Rep. of the XIII-th Congr. Carp.-Balk. Geol. Ass. Part 1: 230–232. Poland—Cracov.
1985. (Cisek B., Jucha S.) *Suszczestwujet li wozmożnosti najti boryslawsko-pokutskuju zonu w Polskich Karpatach?* Proc. Rep. of the XIII-th Congr. Carp.-Balk. Geol. Ass. Part II: 362–367. Poland, Cracow.
1985. (Koszarski L., Koszarski A.) *Geology of the Middle Carpathians and the Carpathian Foredeep*. Guide to excursion 3: 97–99+112+119–121+179–183. W: Guide to excursion Carp.-Balk. Geol. Ass. XIII Congr. Wyd. Inst. Geol. Poland.
1985. (Poprawa D.) *XIII-th Congress of the Carpathian-Balkan Geological Association in Poland*. Kwart. Geol. 29,1: 1–2. Warszawa.
1986. (Wółkowska A.) *Wykształcenie utworów kredy górnej w otworach Kowalowy 1, Jastrzębie 1, Olszyny 1 jednostki śląskiej w oparciu o opis rdzeni i profilowania geofizyki wiertniczej*. Spraw. z Pos. Komis. Nauk Geol. PAN—Kraków 21,1 (za I–VI 1983): 198–199. Kraków.
1986. (Zubrzycki A.) *Tektonika zachodniego odcinka fałdu Iwonicza Źdroju w profilu Lubatówki*. Spraw. z Pos. Komis. Nauk Geol. PAN—Kraków 27,1 (za I–VI 1983): 199–202. Kraków.
1987. (Zubrzycki A.) *Rozwój poziomów erozyjno-akumulacyjnych między Krosnem i Wrocanką a Zarszynem i Wolą Sękową*. Spraw. z Pos. Komis. Nauk PAN—Komis. Paleogeografii Czwartorzędu 29. 1–2 (za I–XII 1985). (w druku) Kraków.

W przygotowaniu i druku:

(Fryszak-Wółkowska A., Zubrzycki A.) *Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rymanów+objaśnienia*. Inst. Geol., Wyd. Geol., Warszawa.

Spis publikacji zestawiony przez A. Zubrzyckiego, A. Fryszak-Wółkowską i L. Zawiszę.

STANISŁAW WDOWIARZ
(1911–1987)

Stanisław Wdowiarz, the Nestor of Polish Oil Geology, professor emeritus of the Academy of Mining and Metallurgy, honorary member of the Polish Geological Society, died on January 14, 1987. He was born on July 23, 1911. In 1936 he graduated from the Jan Kazimierz University in Lwów, where in 1938 he was awarded his doctorate. In 1934 Stanisław Wdowiarz had a scientific practice in Romania in the Eastern Carpathians where he conducted research. He devoted all his life to the Carpathians and to the geological investigation of the Alpides and their gas and oil-bearing properties. He worked in the Oil Company "Galicja", the trust Ukrneftiedobycza, the firm Karpathen Öl, Oil Mining and in the Geological Institute of the Academy of Mining and Metallurgy. In 1950–1954 he was the main geologist in the Central Headquarters of Oil Industry directing the exploration for oil and gas in Poland. Between 1956–1960 he was the dean of the Prospecting Geology Faculty of the Academy of Mining and Metallurgy, and in 1961–1968 he headed the Carpathian Branch of the Geological Institute. He was one of the founders of the Faculty and Institute of Drilling and Oil-Gas Engineering, AMM, where he was given the post of head and vice-head. Stanisław Wdowiarz was an active member of many international organizations. Since 1957 he had been the secretary of the Carpathian-Balkan Geological Association for Poland and organized two congresses of this Association in Poland. He took an active part in five sessions of the International Geological Congress and in three World Oil Congresses. He was the member or the president of many scientific councils, e.g. Scientific-Technical Council of the Central Geological Office, Scientific Council of the Institute of Geology, Committee on Geological Sciences of the Polish Academy of Sciences, Committee on Mining of the Polish Academy of Sciences, Scientific Council of the Institute of Applied Geophysics, AMM, and many others. As a geological adviser of the Moroccan government, Stanisław Wdowiarz created and gave advice on the programs of oil and gas explorations in the Rif area and also gave opinions concerning the preliminary assumptions of the design of the Gibraltar Strait tunnel. He educated over 700 geologists and oil miners, supervised 15 Ph. D. dissertations, reviewed 28 doctoral theses and 10 qualifying dissertations for a professor's senior-assistant. He was a consultee in awarding 8 titles of professor and ten or so titles of lector. His scientific achievements consist of over 100 publications, above 50 surveys that have not been published, numerous outlines of geological research, documentations, joint reports and opinions. He was one of the authors of the deep drilling project in the Carpathians. He also mapped several areas in the Carpathians, in the region of Krynica, Gorlice, Krosno, Sanok, Rzeszów and Stary Sambor, and was the author of partial maps of the Carpathians for the Geological Map of Europe. Apart from his interest in the Carpathian Flysch, Stanisław Wdowiarz dedicated much time to studies on the lithofacies development of the Autochthonous Miocene of the Carpathian Foredeep and its gas deposits. Professor Stanisław Wdowiarz who was a great humanist possessing deep knowledge was also a good-hearted charming man. His laboriousness orderliness and reliability were really amazing. Sensitive to injustice he was always ready to give discreet help to all those who might have needed it. His achievements, work and deeds will always be a good example and inspiration to his pupils and successors.